

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра теорії та методики фізичної культури і спорту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Професійна майстерність викладача фізичного виховання

Освітня програма «Середня освіта (фізична культура)»

Другий (магістерський) рівень

Спеціальність 014 Середня освіта (фізична культура)

Галузь знань 01 Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
теорії та методики фізичної культури і спорту
Протокол № 1 від “30” серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ - 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Професійна майстерність викладача фізичної культури
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Викладач (-і)	Ткачівська Інна Михайлівна
Контактний телефон викладача	0958308425
Е-mail викладача	inna.tkachivska@gmail.com
Формат дисципліни	Лекційні, семінарські заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС – 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	вівторок
2. Анотація до курсу	
Дисципліна призначена для студентів-магістрів першого року навчання спеціальності 014 Середня освіта (фізична культура) та спрямована на формування у них фахових знань про суть професії, особливості професійної діяльності, критерії та рівні професійної майстерності викладача ФВ, формування вмінь і навичок професійної комунікації, вирішення педагогічних конфліктів, виявити свої здібності і ступінь готовності до творчої педагогічної діяльності.	
3. Мета та цілі курсу	
Ознайомити студентів із формами, змістом та складовими професійної майстерності викладача ФВ, сприяти формуванню індивідуального стилю професійного спілкування, стимулювати творче розв'язання практичних завдань, професійне самовиховання, формувати потребу в неперервному педагогічному самовдосконаленні, створювати реальне уявлення про суперечності, проблеми, труднощі, з якими пов'язана праця викладача, ознайомити з шляхами виходу з професійних ситуацій.	
4. Компетентності	
ЗК-1 здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу нових складних ідей на основі логічних аргументів та перевірених фактів ЗК-2 здатність діяти в нестандартних ситуаціях, адаптуватися до нових ситуацій, нести соціальну і етичну відповідальність за прийняті рішення ЗК-3 здатність до саморозвитку, самореалізації, використання творчого потенціалу, постійного підвищення особистого рівня кваліфікації ЗК-4 здатність впливати на формування цілей команди, діяти на її соціально-психологічний клімат в потрібному для досягнення мети напрямі ЗК-5 здатність оцінювати якість результатів діяльності ЗК-6 здатність приймати нестандартні рішення та вирішувати проблемні ситуації ЗК-7 готовність особистим прикладом позитивно впливати на оточуючих з точки зору дотримання норм і рекомендацій здорового способу життя ЗК-8 здатність самостійно набувати за допомогою інформаційних технологій і використовувати в практичній діяльності нові знання, у тому числі в нових областях знань, безпосередньо не пов'язаних зі сферою діяльності ЗК-9 здатність і готовність планувати та здійснювати наукові дослідження у сфері професійної діяльності, розробляти та управляти проектами ЗК-10 здатність до комунікації в усній і письмовій формах для розв'язування задач професійної діяльності, в тому числі й іноземною мовою ФК-1 володіння високим рівнем знань у сфері фізичного виховання та рекреаційно-оздоровчої діяльності (з новітніми теоріями, інтерпретаціями, методами і технологіями) ФК-2 здатність застосовувати в педагогічній діяльності актуальні технології, організаційні форми, методи, прийоми і засоби навчання і виховання з метою підвищення якості освітнього процесу з фізичної культури ФК-3 здатність здійснювати навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності з урахуванням новітніх досягнень педагогічної науки і практики фізичного виховання ФК-4 здатність застосовувати в освітньому процесі технології педагогічного контролю	

результатів навчання і виховання, інтерпретувати результати і вносити корективи в організацію освітньої діяльності і в підвищення результативності освітнього процесу з фізичного виховання

ФК-5 здатність налагоджувати зв'язки з особами, залученими до педагогічного, рекреаційно-оздоровчого та організаційно-управлінського процесів, з метою підвищення його ефективності

ФК-6 здатність вносити корективи в робочу програму, план вивчення навчального курсу, дисципліни (модуля), освітні технології, власну професійну діяльність на підставі аналізу процесів і результатів

ФК-7 здатність творчо вирішувати різноманіття сучасних наукових проблем і практичних завдань у сфері фізичної культури на основі розвитку теоретико-методологічного мислення

ФК-8 здатність до формування в учнів (студентів) ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків

ФК-10 розробляти програми і методичну документацію у сфері фізичної культури з врахуванням соціальних, морфо-функціональних, психологічних особливостей контингенту різного віку і статі, природних і економічних особливостей регіону

ФК-13 здатність організувати роботу відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці

ФК-17 здатність направляти всі види своєї професійної діяльності на пропаганду здорового способу життя різних груп населення, на формування фізичної культури особистості, як комплексної, цілеспрямованої системи на основі міждисциплінарного підходу

5. Результати навчання

ПРН-1 знає та розуміє закони та методи міжособистісних комунікацій, норми толерантності, ділових комунікацій у професійній сфері, ефективної праці в колективі, адаптивності

ПРН-3 знає психолого-педагогічні основи організації освітнього процесу у закладах загальної середньої та вищої освіти, нормативно-правове забезпечення професійної діяльності у фізичній культурі

ПРН-4 знає та розуміє принципи, сучасні методи, основні методичні прийоми, форми організації навчання фізичній культурі в закладах загальної середньої освіти (рівень старшої школи) та у закладах вищої освіти.

ПРН-5 знає сутність та зміст сучасних технологій навчання у старшій і вищій школах, у тому числі дистанційної освіти.

ПРН-6 розуміє та характеризує застосування дидактичних інструментів та технологій навчання з метою формування та контролю результатів навчання і виховання, моніторингу і оцінювання фізичного стану учнівської та студентської молоді, інших груп населення

ПРН-8 вміє застосовувати сучасні методики та технології організації освітньої діяльності, діагностики та оцінювання якості освітнього процесу в сфері фізичної культури та вносити в нього відповідні корективи

ПРН-9 вміє розробляти і реалізувати методики, технології і прийоми навчання, аналізувати результати процесу їх використання в організаціях, що здійснюють освітню діяльність, в тому числі в умовах інклюзії

ПРН-10 вміє розробляти навчальну документацію та методичні посібники з дисциплін галузі фізичної культури відповідно до специфіки навчального закладу і контингенту

ПРН-16 вміє формувати освітнє середовище і використовувати професійні знання і вміння в реалізації завдань інноваційної освітньої політики у фізичній культурі;

ПРН-17 вміє використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології і засоби масової інформації для вирішення культурно-просвітницьких завдань у фізичній культурі;

ПРН-20 розуміє важливість навчання упродовж життя і вдосконалення своєї набутої під час навчання кваліфікації.

5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
Лекційні заняття			24		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			12/12		
самостійна робота			42		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / вибірковий	
1	014 Середня освіта (фізична культура)	1		Н	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Літера тура	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Основні поняття та компоненти професійної майстерності викладача фізичного виховання	Лекції Семінарські заняття Практичні заняття Самостійна робота	1-9	24		Впродовж семестру
			12		
			12		
			42		
Тема 1. Професійна майстерність викладача фізичного виховання та характеристика її складових	Лекції Семінарські заняття Самостійна робота	1-9	Характеристика поняття «професійна майстерність викладача ФВ» та її складових. Рівні формування професійної майстерності викладача ФВ. Характеристика принципів удосконалення професійної майстерності викладача ФВ.	5 балів	Впродовж семестру
4					
2					
6					
Тема 2. Особливості підвищення професійної майстерності викладача фізичного виховання.	Лекції Семінарські заняття	1-9	Значення, мета, завдання фізичного виховання студентів. Програма фізичного виховання студентів. Форми організації занять з фізичного виховання у ЗВО. Методичні основи фізичного виховання у ЗВО. Основні напрями роботи з фізичного виховання у ЗВО. Особливості методики занять з фізичного виховання в різних навчальних відділеннях.	5 балів	Впродовж семестру
4					
2					

	Практичні заняття Самостійна робота		2 6		
Тема 3. Готовність викладача ФВ до професійної діяльності	Лекції Семінарські заняття Практичні заняття Самостійна робота	1-9	Функції професійної діяльності викладача ФВ. Поняття та сутнісні характеристики професіограми викладача ФВ. Професіоналізм особистості викладача. Авторитет викладача ФВ. Типологія викладачів та їх характеристика.	5 балів	Впродовж семестру
Тема 4. Мотиваційно-ціннісне ставлення майбутніх викладачів фізичного виховання до професійної діяльності.	Лекції Семінарські заняття Практичні заняття Самостійна робота	1-9	Організаційно-педагогічні фактори, що впливають на професійну підготовку викладача ФВ. Професійна підготовка викладача ФВ до реалізації педагогічних завдань. Рівень підготовленості викладача ФВ до основних видів професійної діяльності з фізичної культури	5 балів	Впродовж семестру
Тема 5. Зовнішня і внутрішня професійна техніка викладача ФВ, її компоненти		1-9	Загальна характеристика та структура професійної техніки викладача ФВ. Педагогічна комунікація як складова професійної техніки. Характеристика вербальних засобів комунікації викладача ФВ. Характеристика невербальних засобів спілкування викладача ФВ.	5 балів	Впродовж семестру

	Лекції Семінарські заняття Практичні заняття Самостійна робота		4 1 2 6		
Тема 6. Культура педагогічного спілкування.	Лекції Практичні заняття Семінарські заняття Самостійна робота	1-9	Суть поняття «педагогічне спілкування», його завдання, функції, принципи, структура та види. Основні стилі педагогічного спілкування Педагогічний такт як прояв стилю спілкування. Бар'єри педагогічного спілкування. Правила педагогічного спілкування	5 балів	Впродовж семестру
Тема 7. Роль навчально-педагогічної практики майбутнього викладача ФВ у професійній підготовці.	Лекції Практичні заняття Семінарські заняття Самостійна робота	1-9	Педагогічна практика майбутнього викладача ФВ як форма професійної підготовки. Основні критерії професійної підготовленості майбутніх викладачів ФВ до практичної роботи.	5 балів	Впродовж семестру
Тема 8. Самоосвіта викладача ФВ		1-9	Суть, зміст і засоби самоосвіти та самовиховання викладача ФВ. Індивідуальні та психологічні особливості викладача ФВ.. Управління процесом самоосвіти. Структура і головні напрями професійно-педагогічного самовдосконалення викладача ФВ.	5 балів	Впродовж семестру

	Лекції Семінарські заняття Самостійна робота		2 2 4		
Контрольна робота	Практичні заняття Самостійна робота		Запитання тем 1-6 2	5 балів	грудень

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання знань студентів з кожної навчальної дисципліни включає поточний, модульний та семестровий контроль знань. Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, індивідуальних занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Оцінки у національній шкалі («відмінно» — 5, «добре» — 4, «задовільно» — 3, «незадовільно» — 2), отримані студентами, виставляються в академічних журналах. Модульний контроль проводиться (виставляється) на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни — змістового модуля. Завданням модульного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу (теми), вироблення навичок проведення розрахункових робіт, вміння вирішувати конкретні ситуативні задачі, здатності осмислювати зміст даної частини дисципліни, уміння публічно чи письмово подати певний матеріал. Форми модульного контролю та система оцінювання рівня знань та вмінь студентів визначаються кафедрою та відображаються у робочій навчальній програмі дисципліни. Кількість балів за кожний модуль (оцінка контролю у балах) визначаються кафедрою. Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі екзамену. Екзамен — форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо. Форма проведення екзамену може бути письмова, письмово-усна, у формі тестових екзаменаційних завдань. Зміст екзаменаційних завдань та критерії оцінювання встановлюються кафедрою.
Вимоги до письмової роботи	При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, написання рефератів, опрацювання творчих завдань, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, тощо. Якщо студент не склав змістовий модуль з поважних причин, які підтвержені документально, то він має право на його складання з дозволу зав. кафедри (за заявою).

Семінарські заняття	Відповідь студента на практичному занятті оцінюється за 4-бальною системою: <i>5 балів</i> – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань. <i>4 бали</i> – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань. <i>3 бали</i> – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача. <i>2 бали</i> – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.
Умови допуску до підсумкового контролю	Допуск до іспиту становить мінімум 25 балів, максимум 50 балів; бал за складання іспиту (підсумковий контроль) становить максимум 50 балів.

7. Політика курсу

- Студент повинен вчасно приходити на заняття. Викладач може не допустити студента до заняття, якщо він/вона спізнився без поважної причини.
- У випадку пропуску 5 чи більше практичних занять без поважної причини, студент може бути не допущений до підсумкового контролю (екзамену), або його/її підсумкова оцінка буде знижена;
- Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного, модульного та підсумкового контролю;
- Студент має брати активну участь на практичних заняттях;
- Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях;
- Студент може відпрацювати будь-яке пропущене заняття чи вид контролю;
- Заборонено користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань.
- У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного, модульного чи підсумкового контролю, студент отримує «0» балів.
- Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо,

спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету;

– Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.

8. Рекомендована література

1. Думова Т.Б., Яковлев Б.П., Пасишников А.А, Тарасенко И.Б. Основные компоненты профессиональной деятельности преподавателя физического воспитания в вузе. *Педагогика и психология образования*, 2017. №4. С. 62-69.
2. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладача: навчальний посібник. Х.: Вид-во НФаУ, 2009. 140 с.
3. Лавріненко О.А. Тренінги розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності викладача ВНЗ : посіб. для магістрантів, викладачів вищ. навч. закладів. К.: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, 2015. 168 с.
4. Отич О. М. Основи педагогічної майстерності викладача професійної школи : підручник. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 208 с.
5. Презлята Г., Ткачівська І., Випасняк І. Педагогічна майстерність учителя фізичної культури: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2014. 351 с.
6. Професійна компетентність учителя фізичної культури: колективна монографія / за заг. ред. І. Ткачівської, Г. Презляти. Івано-Франківськ, 2017. 412 с.
7. Солтик О.О. Особливості професійної діяльності викладача фізичного виховання вищої школи. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки, 2016. Випуск 5. С. 159-164.
8. Тексти (конспект) лекцій з дисципліни «Педагогічна майстерність» для магістрів спеціальностей ФЕУ всіх форм навчання /Укл. І.М. Бондаревич. Запоріжжя: ЗНТУ, 2014. 78 с.
9. Хрунь Т.В., Андреев С.А. Педагогічна майстерність викладача фізичного виховання у формуванні моральних та вольових якостей студентської молоді. *Професійно-прикладні дидактики*, 2018. Випуск 5. с. 129-135.

Викладач: І.М. Ткачівська